

**Dijaška
organizacija
Slovenije**

Dijaška organizacija Slovenije
Dunajska cesta 51
1000 Ljubljana
info@dijaska.org

Ljubljana, 20. marec

Dunajska 51
SI 1000 Ljubljana
T 01 280 68 01
info@dijaska.org
www.dijaska.org

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
Masarykova 16
1000 Ljubljana
gp.mvi@gov.si

Odziv Dijaške organizacije Slovenije glede predlogov novel ZGim in ZPSI

Spoštovani,

na Dijaški organizaciji Slovenije pozdravljamo prizadevanja Vlade RS po spremembah obstoječe zakonodaje na področju vzgoje in izobraževanja, saj ocenjujemo, da le-ta potrebuje korenite spremembe in temeljito prenovo. V luči tega dejstva v krovni dijaški organizaciji podpiramo predlog novele Zakona o gimnazijah in predlog novele Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, a kljub temu želimo pristojnemu Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje ter širši javnosti izraziti določene pomisleke in opozoriti na morebitne pomanjkljivosti ter naše želje.

Močan dvom imamo o spremembah 15. člena Zakona o gimnazijah, ki določa, da se naj za vpis v srednje šole upoštevajo rezultati z nacionalnega preverjanja znanja (NPZ) v osnovni šoli. Čeprav upoštevanje NPZ pri vpisu v srednjo šolo zagotavlja večjo enakopravnost ob vpisu med učenci z enakimi rezultati, pa vseeno dvomimo, da bo ta sprememba prinesla večjo objektivnost rezultatov NPZ z vidika merjenja dejanskega dolgotrajno pridobljenega znanja med osnovnošolci. NPZ so bili uveljavljeni kot objektivni pregled dejanskega znanja učencev, ki se ni upošteval pri vpisu v srednje šole z določenim razlogom. Učenci se nanj niso posebej kampanjsko pripravljali in je tako meril njihovo splošno pripravljenost pri predmetu. Verjamemo, da je ravno zaradi tega neprisilnega elementa NPZ lahko do sedaj učinkoval kot razmeroma objektivni pregled trajno pridobljenega znanja, saj učenci svojega "navidezno trajnega" znanja v večini niso umetno dvigovali z nekvalitetnim kampanjskim učenjem pred samim preverjanjem. Dvom v upoštevanje NPZ pri vpisu v gimnazije nam dodatno povečuje skrb, da bi direktna usmeritev učencev za učenje k zunanjim motivatorjem ocen, še dodatno oslabilo odnos učencev do znanja, ki že zdaj postaja izrazito pogojen z ocenami in ne vseživljenjskim učenjem kot vrednoto. Menimo, da je za doseganje boljših rezultatov na NPZ potrebna celostna obravnava vzgoje učencev pri odnosu do znanja in ne dodajanje formalnih prisil za učenje.

Poudarjamo tudi, da smo zadovoljni s konceptom spremembe, ki jo določa novela ZGim, saj prepoznavamo pomen znanja jezika pri vključevanju in integraciji neslovensko govorečih učencev v šolski sistem, njihov uspeh in družbeno integracijo, a menimo, da je pomanjkljiva. Dijakom, ki se vključujejo v srednješolsko izobraževanje, je potrebno omogočiti intenzivni tečaj slovenščine tudi, če so se v Slovenijo priselili pred 9. razredom osnovne šole, saj je učenje slovenščine dolgotrajen in postopen proces.

Komentirali bi radi tudi spremembo 33. člena ZGim, ki v večji meri krajša oziroma izpušča besedišče, s katerim člen opredeljuje, katere elemente učnega procesa obsega organizirano izobraževalno delo. Tako je v trenutno še veljavnem Zakonu o gimnazijah uporabljeno sledeče besedišče:

“Organizirano izobraževalno delo obsega:

- pouk splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov ter vaje,
- obvezne izbirne vsebine,
- strokovne ekskurzije,
- praktični pouk in druge oblike praktičnega dela,
- pripravo seminarских nalog in
- druge oblike samostojnega ali skupinskega dela.”

Trenutna novela pa želi to besedilo zamenjati na:

»Organizirano izobraževalno delo obsega:

- pouk splošnoizobraževalnih in strokovnoteoretičnih predmetov ter vaje,
- druge oblike samostojnega ali skupinskega dela in
- druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela.«

V pojasnilu sprememb je kot razlog za krajšanje besedišča obveznih načinov pouka navedeno, da nova poimenovanja po svoji definiciji vsebujejo tudi oblike dela, posebej zapisane v trenutno veljavnem dokumentu. Na Dijaški organizaciji Slovenija nas pesti pomislek, da iz novega dokumenta ne bo razvidno, da so ekskurzije obvezne izbirne vsebine in seminarские naloge obvezni deli pouka. Skrbi nas, da bi bilo mogoče, da bi nekatere šole zaradi neopredeljenosti zakonske nujnosti izvajanja ekskurzij, obveznih izbirnih vsebin in seminarских nalog prenehale z njihovo izvedbo in s tem okrnile ponudbo in kvaliteto izvajanja izobraževalnih programov.

Enak dvom o krajšanju besedišča izražamo tudi do sprememb v 66. členu ZPSI, kjer se obstoječe besedišče glasi:

»Organizirano izobraževalno delo obsega:

- teoretični pouk z vajami,
- praktični pouk,
- praktično usposabljanje z delom,
- interesne dejavnosti,
- strokovne ekskurzije,
- samostojno delo dijakov,
- drugo izobraževalno delo, ki ga določa izobraževalni program.«

Zamenjati pa ga želi besedišče:

- »Organizirano izobraževalno delo obsega:
- pouk splošnoizobraževalnih predmetov,
 - pouk strokovnih modulov,
 - praktično usposabljanje z delom,
 - obveznosti odprtega kurikulumu,
 - druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela.«

S tem izražamo naš dvom, da je tovrstna neželena posledica zaradi spremembe besedišča mogoča, prosili pa bi vas, da nas obvestite, če je zaradi strokovnih ali drugačnih vodil dvom neutemeljen in ali ima sprememba besedišča, ki je bila predlagana, predvidene dejanske pozitivne učinke.

V splošnem pa zakon pozdravljamo in nimamo dodatnih pripomb. Obenem pa si želimo in si nadejamo na posluh in ustrezne utemeljitve ter obrazložitve argumentov glede naših pomislekov.

Lep pozdrav

**Dijaška organizacija Slovenije
PREDSIEDSTVO**